ANAF intensifică eforturile de colectare prin controlul marilor averi

Autori:

- ***Corina Mîndoiu, Partener, Impozit pe venit şi contribuţii sociale, EY România***
- ***Călin Stan, Avocat, Senior Managing Associate, Băncilă, Diaconu şi Asociaţii***

În Monitorul Oficial al României nr. 585/28.06.2023 a fost publicat Ordinul nr. 920/13.06.2023 al Agenției Naționale de Administrare Fiscală cu privire la persoanele fizice cu averi mari, prin care sunt reglementate mai multe aspecte privind conformarea și controlul marilor averi, ceea ce se traduce într-o intensificare a eforturilor ANAF de a colecta, în totalitate și la timp, cât mai multe venituri către bugetul de stat.

Ordinul nr. 920/13.06.2023 reglementează, în concret, următoarele: definiția persoanelor fizice cu averi mari; modalitatea de stabilire/estimare a averii; definirea grupurilor PFAM, PFAM extins; desemnarea structurii competente care să deruleze programul de creștere a conformării fiscale voluntare a persoanelor fizice cu averi mari (Direcția generală control venituri persoane fizice – DGCVPF).

Astfel, persoana fizică cu avere mare este definită ca fiind persoana fizică rezidentă fiscal în România care deține o avere, atât în țară, cât și în străinătate, estimată la o valoare mai mare de 25 milioane euro, echivalentul în lei, calculat la cursul mediu al euro din anul precedent estimării averii, stabilit de Banca Națională a României.

În ceea ce privește valoarea averilor, Ordinul nr.

920/13.06.2023 aduce claritate prevăzând că estimarea acestora se va realiza pe baza datelor și informațiilor cu privire la bunurile imobile, bunurile mobile și activele financiare deținute, averea fiind considerată suma celor trei elemente.

Totodată, sunt reglementate și noțiunile de „Grup al persoanelor fizice cu averi mari” și „Grup extins al persoanelor fizice cu averi mari”, astfel:

- noțiunea de „Grup al persoanelor fizice cu averi mari” se referă la persoanele fizice a căror avere estimată depășește suma de 25 milioane euro;
- noțiunea de „Grup extins al persoanelor fizice cu averi mari” se referă la grupul persoanelor fizice cu averi mari, la care se adaugă persoanele fizice soți/soții și rude/afini până la gradul al doilea ai/ale acestora.

Contribuabilii ce fac parte din Grupul persoanelor fizice cu averi mari și/sau din Grupul extins al persoanelor fizice cu averi mari urmează să fie informați că fac parte dintr-un astfel de grup, printr-o notificare care va cuprinde mai multe informații privind încadrarea în criteriile de avere, cele trei elemente pe baza cărora a fost estimată averea și aspecte legale despre conformare. În prezent, persoanele fizice identificate cu risc fiscal sunt notificate de către organele fiscale în vederea conformării, în cazul în care acestea constată diferențe semnificative între veniturile declarate de către contribuabili și veniturile estimate ca fiind realizate de către aceștia pe baza anumitor indicatori fiscali și patrimoniali. Notificarea de conformare reprezintă un pas procedural anterior inițierii unui control fiscal (dar ulterior analizei de risc).

De asemenea, grupul de persoane fizice cu averi mari, precum și grupul extins de persoane fizice cu averi mari se actualizează o dată la 3 ani, în sensul introducerii contribuabililor persoane fizice care au o avere estimată mai mare de 25 milioane euro, și o dată la 6 ani, în sensul

eliminării contribuabililor persoane fizice a căror avere a scăzut sub pragul sus-menționat.

În scopul asigurării conformării fiscale, vor fi aplicate tratamente fiscale alternative pentru creșterea conformării fiscale – îndrumarea persoanelor cu averi mari pentru înțelegere și declarare, precum și transmiterea de notificări privind problemele de neconformare identificate. Totodată, ANAF va proceda la selectarea, pe baza analizei de risc, a persoanelor fizice care prezintă risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile, în vederea efectuării de verificări ale situației fiscale personale/verificări documentare.

Aspectele majore ce trebuie reținute din proiectul de ordin al ANAF se referă la creșterea gradului de conformare la declararea marilor averi și, respectiv, plata impozitelor aferente și dezvoltarea, și în România, a unei „relații de parteneriat” între contribuabili și autoritatea fiscală, pentru a evita situațiile neplăcute și dificile în care, în urma controalelor, se constată nereguli la declarare și plată.

ANAF intenționează astfel să lucreze în sprijinul conformării fiscale voluntare a contribuabililor cu averi mari, prin toate măsurile întreprinse, inclusiv prin segmentarea contribuabililor pe bază de risc fiscal, acțiunile de control fiind precedate de acțiuni preliminare țintite, de îndrumare și notificare privind problemele de necomformare identificate.

La rândul lor, contribuabilii din această categorie trebuie să analizeze în profunzime legislația, să evalueze corect și complet averea totală, să-și declare veniturile și să se conformeze la plata impozitelor aferente, potrivit prevederilor Codului fiscal, în general până pe 25 mai a fiecărui an pentru anul anterior. Sunt situații complexe, în care veniturile pot fi realizate și în România și în străinătate, activele sunt de diverse tipuri, chiar din fiecare dintre cele trei categorii mai sus menționate şi o

analiză fiscală de specialitate este necesară.

În concluzie, ANAF își propune să creeze premisele necesare pentru conformare, corectitudine, transparență în declararea veniturilor, în totalitatea acestora și o necesară colaborare între contribuabilii cu averi mari și autorități. În legătură cu ceea ce ANAF intenționează să definească drept „averi mari” și având în vedere necesara evaluare a bunurilor mobiliare, imobiliare și activelor financiare deținute, cu atenție sporită și către companiile în care contribuabilii vizați sunt acționari – asistența de specialitate, atât fiscală, cât și juridică, se impune, tocmai pentru a evita situațiile de neconformare completă.

Potrivit raportului de activitate al ANAF pentru anul 2022, ca urmare a controalelor efectuate la contribuabili persoane juridice şi fizice în anul 2022, inspecţia fiscală a înregistrat următoarele rezultate:

- au fost efectuate 34.991 verificări la contribuabili persoane juridice şi fizice (26.056 la contribuabili persoane juridice şi 8.935 la contribuabili persoane fizice), din care 24.459 inspecţii fiscale (17.411 la contribuabili persoane juridice şi 7.048 la contribuabili persoane fizice);
- au fost stabilite sume suplimentare în valoare totală 2.806,1 mil. lei (2.629,5 milioane lei la contribuabili persoane juridice şi 176,6 mil. lei la contribuabili persoane fizice).

De asemenea, în primele trei luni ale anului 2023 s-au efectuat 14.160 controale la persoane juridice și fizice – 10.184 la contribuabili persoane juridice și 3.976 la contribuabili persoane fizice, fiind stabilite sume suplimentare în valoare totală de 612,0 milioane lei.